DOMSTOLENS DOM
den 15 oktober 1996 *

I mål C-311/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Nederlandse Raad van State (Nederländerna), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

IJssel-Vliet Combinatie BV

och

Minister van Economische Zaken,

angående tolkningen av artiklarna 42, 92 och 93 i EEG-fördraget, rådets förordning (EEG) nr 4028/86 av den 18 december 1986 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa strukturerna inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (EGT nr L 376, s. 7; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), rådets direktiv 87/167/EEG av den 26 januari 1987 om stöd till varvsindustrin (EGT nr L 69, s. 55; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och riktlinjerna för granskning av nationellt stöd inom fiskerisektorn (88/C 313/09)(EGT nr C 313, 1988, s. 21; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå),

meddelar

* Rättegångsspråk: nederländska.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G. C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena G. F. Mancini, J. L. Murray och L. Sevón samt domarna C. N. Kakouris, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward (referent), J.-P. Puissochet, G. Hirsch och M. Wathelet,

generaladvokat: C. O. Lenz,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören D. Louterman-Hubeau,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— IJssel-Vliet Combinatie BV, genom advokaten P. V. F. Bos, Rotterdam,

— Nederländernas regering, genom juridiske rådgivaren A. Bos, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom biträdande direktören E. Belliard, C. de Salins, sous-directeur, och J.-M. Belorgey, chargé de mission, samtliga vid utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom P. Nemitz och H. van Vliet, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 26 mars 1996 av: IJssel-Vliet Combinatie BV, företrätt av P. V. F. Bos, Nederländernas regering,

företrädd av biträdande juridiske rådgivaren J. S. van den Oosterkamp, utrikesministeriet, i egenskap av ombud, Frankrikes regering, företrädd av C. de Salins och J.-M. Belorgey, och kommissionen, företrädd av P. Nemitz och H. van Vliet,

och efter att den 23 maj 1996 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Nederlandse Raad van State har genom beslut av den 1 november 1994, som inkom till domstolens kansli den 25 november samma år, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela förhandsavgörande avseende två frågor, varav den andra ändrades genom en skrivelse från ordföranden för avdelningen för förvaltningsrättsliga tvister vid Raad van State av den 8 december 1994, angående tolkningen av artiklarna 42, 92 och 93 i EEG-fördraget, rådets förordning (EEG) nr 4028/86 av den 18 december 1986 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa strukturerna inom fiskeri-och vattenbrukssektorn (EGT nr L 376, s. 7), rådets direktiv 87/167/EEG av den 26 januari 1987 om stöd till varvsindustrin (EGT nr L 69, s. 55, nedan kallat sjätte direktivet) och riktlinjerna för granskning av nationellt stöd inom fiskerisektorn (88/C 313/09)(EGT nr C 313, 1988, s. 21, nedan kallade riktlinjerna).

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för en tvist mellan IJssel-Vliet Combinatie BV (nedan kallat IJssel-Vliet), ett nederländskt bolag, och Minister van Ekonomische Zaken (nedan kallad Minister), som avser ett avslag från sistnämnda part på en ansökan om stöd för byggande av en fiskebåt.

3 I förordning nr 4028/86, genom vilken de grundläggande delarna av den gemensamma fiskeripolitiken fastställs, anges i det sjunde övervägandet att förordningen i synnerhet är avsedd att leda till en omstrukturering av gemenskapens flottor. Denna omstrukturering är enligt det tionde övervägandet avsedd att uppnå en stabil jämvikt mellan fiskekapaciteten och de disponibla fiskeresurserna genom att avlägsna överfiskningskapaciteten. För att uppnå dessa mål och för att säkerställa att den gemensamma politiken fungerar tillfredsställande föreskrivs i förordningen att den skall stödjas med "offentliga medel" (femte övervägandet) som kan komma från antingen gemenskapen eller medlemsstaterna.

4 I fråga om beviljande av nationellt stöd föreskrivs det i artikel 49 i förordning nr 4028/86:

"Artiklarna 92, 93 och 94 i fördraget är tillämpliga på nationellt stöd som beviljats av medlemsstaterna, inom det område som regleras genom denna förordning."

5 Vad beträffar detta stöd föreskrivs det under avdelning 7 i förordning nr 4028/86, under rubriken "Anpassning av kapaciteten", att medlemsstaterna kan bevilja uppläggningsbidrag eller bidrag för definitivt upphörande vid vissa fiskefartygs tillfälliga eller definitiva upphörande med verksamheten, vilka gemenskapen kan bidra till utbetalningen av.

6 I sjätte direktivet anges, i samband med "den världsomfattande krisen för varvsindustrin" (andra övervägandet), vissa regler avseende beviljande av nationellt stöd för denna industri.

7 Enligt artikel 1 a i sjätte direktivet avser begreppet "varvsindustri" i synnerhet byggande inom gemenskaperna av fiskefartyg på åtminstone 100 bruttoton.

8 I artikel 1 d andra stycket i sjätte direktivet föreskrivs att nationellt stöd till varvsindustrin "kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden om det uppfyller kriterierna för undantag som anges i detta direktiv".

9 Avseende detta anges det i artikel 4.1 i sjätte direktivet att "produktionsstöd för byggande eller ombyggnad av fartyg kan anses förenligt med den gemensamma marknaden om det samlade stödet för varje kontrakt inte överstiger en gemensam maximigräns...". Denna gräns skall enligt artikel 4.2 i sjätte direktivet "fastslås av kommissionen på grundval av skillnaden mellan omkostnaderna för de mest konkurrenskraftiga varven inom gemenskapen och de priser som tillämpas av dessas mest betydelsefulla internationella konkurrenter ...".

10 I artikel 10.1 i sjätte direktivet föreskrivs att det stöd som avses regleras, förutom av artiklarna 92 och 93 i fördraget, av ett antal specialregler angående underrättelse. I 10.2 anges att allt genomförande av stöd till den berörda sektorn först skall godkännas av kommissionen.

11 Eftersom kommissionen ansåg att den strukturpolitik som definieras i förordning nr 4028/86 och sjätte direktivet inte var "omedelbart kompatibel", informerade kommissionen genom en skrivelse av den 26 maj 1988 (nedan kallad cirkuläret) medlemsstaterna om på vilket sätt den hade för avsikt att tillämpa dessa två rättsakter.

12 Enligt detta cirkulär får inte något stöd, vare sig från gemenskapen eller nationellt stöd, beviljas för byggande av fiskebåtar avsedda för gemenskapens flotta om det inte överensstämmer med den gemensamma fiskeripolitiken. Följaktligen kan endast stöd som har beviljats för byggande av fiskebåtar avsedda för flottor i tredje land godkännas enligt sjätte direktivet.

13 Därefter antog kommissionen de riktlinjer som har till syfte att visa medlemsstaterna hur kommissionen har för avsikt att, i enlighet med artiklarna 92 och 93 i fördraget, använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning angående nytt stöd. Kommissionen föreslog även, i enlighet med artikel 93.1 i fördraget, att medlemsstaterna skulle tillämpa de villkor som fastställdes i riktlinjerna på de redan förekommande stöden på området. Detta förslag meddelades den nederländska regeringen genom en skrivelse av den 30 november 1988. I denna skrivelse anmodade kommissionen den regeringen att garantera att de villkor som fastslogs i riktlinjerna skulle följas med avseende på allt nationellt stöd inom fiskerisektorn. Genom en skrivelse av den 31 januari 1989 bekräftade den nederländska regeringen för kommissionen att de berörda stöden överensstämde med riktlinjerna.

14 Inom ramen för de allmänna principerna för dessa riktlinjer anges, på samma sätt som i cirkuläret, att nationellt stöd till fiskerisektorn endast kan beviljas om det överensstämmer med målet med den gemensamma politiken för sektorn. Kommissionen preciserade i det avseendet att den hade beslutat att inte ge tillstånd till beviljande av nationellt stöd i enlighet med sjätte direktivet för byggande av fiskebåtar avsedda för gemenskapens flotta.

15 Genom sitt beslut 88/123/EEG av den 11 december 1987 om det fleråriga utvecklingsprogrammet för fiskeflottan (1987—1991), som Nederländerna har föreslagit i enlighet med förordning (EEG) nr 4028/86 (EGT nr L 62, 1988, s. 28, nedan kallat beslutet; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), godkände kommissionen detta program, under förutsättning att vissa i beslutet föreskrivna gränser och villkor iakttas (nedan kallat programmet).

16 Kommissionen påpekade emellertid att all finansiell inblandning till förmån för sektorn i fråga måste omfattas av det program som innebär ett genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken med avseende på Konungariket Nederländerna, för att det skall kunna godkännas.

17 Genom Regeling generieke steun zeescheepsnieuwbouw 1988 (den nederländska regleringen av beviljande av stöd till varvsindustrin, nedan kallad reglering av

nationellt stöd) infördes, på villkor att vissa krav uppfylls, ett stöd för byggande av fartyg. Enligt artikel 28 i denna reglering av nationellt stöd och i överensstämmelse med artikel 10.2 i sjätte direktivet beror genomförandet av denna reglering på kommissionens godkännande.

18 Kommissionen godkände genom skrivelse av den 29 mars 1988, i enlighet med sjätte direktivet, denna reglering av nationellt stöd. Senare meddelade den nederländska regeringen, genom en skrivelse av den 26 oktober 1988, vissa ändringsförslag som inte ändrade vare sig den allmänna inriktningen eller syftet med denna reglering. Dessa ändringar godkändes av kommissionen genom en skrivelse av den 22 december 1988, i den utsträckning stödet till fiskerisektorn överensstämde med riktlinjerna.

19 Den 28 november 1988 ansökte IJssel-Vliet om stöd hos Minister för byggande av en fiskebåt på 6 500 ton. Denna ansökan avslogs av Minister genom beslut av den 1 december 1989.

20 Den 28 december samma år överklagade IJssel-Vliet det beslut som fattats av Minister, vilken den 19 mars 1991 ogillade överklagandet. Minister ansåg att det stöd som ansökan avsåg inte kunde beviljas, eftersom det inte överensstämde med programmet. IJssel-Vliet överklagade detta beslut till Raad van State och grundade sin talan på sjätte direktivet.

21 Det var under dessa omständigheter som Raad van State förklarade målet vilande och ställde följande två frågor till domstolen:

"1) Har Europeiska gemenskapernas kommission — med beaktande av artikel 42 i fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen jämförd med artikel 49 i rådets förordning (EEG) nr 4028/86 av den 18 december 1986 om åtgärder för att förbättra och anpassa strukturerna inom fiskeri- och vattenbrukssektorn — under utövande av den behörighet att granska den

reglering av stöd som förekommer i medlemsstaterna som följer av artikel 93 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i syfte att samordna den ovan nämnda förordningen (EEG) nr 4028/86 och rådets direktiv 87/167/EEG av den 26 januari 1987 om stöd till varvsindustrin, vid bedömningen av nationell reglering av stöd rätt att utarbeta, publicera och använda riktlinjer för granskning av nationellt stöd inom fiskerisektorn (88/C 313/09) vilka — förutom de villkor som uteslutande rör konkurrenspolitiken — utgör en tillämpning av villkor som hämtats från den gemensamma fiskeripolitiken, om inte rådet uttryckligen har gett kommissionen denna befogenhet.

2) Om den första frågan besvaras jakande:

Är medlemsstaterna skyldiga att tillämpa nämnda riktlinjer då de fattar ett beslut angående en ansökan om stöd för att bygga ett fartyg avsett för fiske? Om svaret på detta är jakande, på vilken rättslig grund vilar i så fall denna skyldighet?

Föreligger denna skyldighet endast i fall då fartyget i fråga helt eller delvis är avsett för fiske i de vatten som hör under Europeiska ekonomiska gemenskapens medlemsstaters suveränitet eller jurisdiktion eller de vatten som berörs av den externa fiskeripolitiken?"

22 Det skall först påpekas att Raad van State enligt beslutet om hänskjutande anser att det i vart fall är bevisat att fartyget i fråga till en del är avsett för fiske i de vatten som hör under gemenskapens medlemsstaters suveränitet eller jurisdiktion.

23 Det skall därefter påpekas att IJssel-Vliet under det muntliga förfarandet har informerat domstolen om att fartyget, som har hunnit bli färdigbyggt, för nederländsk flagg.

Den första frågan

24 Den hänskjutande domstolen frågar i huvudsak om kommissionen, vid utövandet av den behörighet den har enligt artiklarna 92 och 93, hade rätt att besluta om de riktlinjer i vilka det, med undantag för de villkor som uteslutande avser konkurrenspolitiken, föreskrivs att de villkor som avser den gemensamma fiskeripolitiken skall uppfyllas, även om rådet inte uttryckligen har gett kommissionen befogenheter i detta avseende.

25 IJssel-Vliet har gjort gällande att kommissionen har feltolkat sjätte direktivets räckvidd, då den i nämnda riktlinjer föreskrivit att stöd till byggande av en fiskebåt endast kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om det överensstämmer med målen för den gemensamma fiskeripolitiken. Det har dessutom, i motsats till vad som kommer till uttryck i riktlinjerna, angett att allt stöd till byggande av en fiskebåt som avses i artikel 1 a i sjätte direktivet i sig är förenligt med den gemensamma marknaden, så länge det inte överskrider den maximigräns som slagits fast av kommissionen. Inom ramen för detta direktiv är kommissionens roll begränsad till att omfatta granskning av att det villkor som avser maximigränsen följs. IJssel-Vliet stöder sig i detta hänseende på dom av den 18 maj 1993, Belgien mot kommissionen (målen C-356/90 och C-180/91, Rec. s. I-2323).

26 Det skall emellertid påpekas att sjätte direktivet är grundat på artikel 92.3 d i fördraget. Följaktligen utgör det stöd som avses i direktivet endast en typ av stöd som kan anses "[f]örenligt med den gemensamma marknaden". I de relevanta bestämmelserna i detta direktiv återges för övrigt exakt denna lydelse (se artiklarna 1 d andra stycket och 4.1 i sjätte direktivet; se även av samma innebörd den ovan nämnda domen Belgien mot kommissionen, punkt 32).

27 Även om det är möjligt att sådant stöd kan anses förenligt med den gemensamma marknaden innebär detta inte nödvändigtvis att det är det. Det åligger nämligen kommissionen att, i enlighet med artikel 93.3 i fördraget, undersöka om detta stöd

uppfyller alla villkor för att vara förenligt med den gemensamma marknaden. I detta avseende skall det påpekas att det i artikel 10 i sjätte direktivet uttryckligen föreskrivs att artikel 93 i fördraget är tillämplig, och det föreskrivs dessutom andra regler för underrättelse.

28 Av detta följer att ett stöd inte nödvändigtvis är förenligt med den gemensamma marknaden, även om det uppfyller de villkor som föreskrivs i sjätte direktivet.

29 I andra hand anser IJssel-Vliet att kommissionen, för den händelse den skulle ha rätt att förklara att ett stöd som uppfyller villkoren i sjätte direktivet är oförenligt med den gemensamma marknaden, inte i något fall kan göra det på grundval av överväganden som inte har någon anknytning till konkurrenspolitiken, såsom överväganden som grundar sig på den gemensamma fiskeripolitiken. Artikel 49 i förordning nr 4028/86, genom vilken konkurrenspolitiken görs tillämplig på fiskerisektorn, utgör nämligen ett hinder för detta.

30 Det finns emellertid anledning att påpeka att hänsynstagandet till överväganden som är hänförliga till den gemensamma fiskeripolitiken, långt ifrån att innebära ett åsidosättande av kommissionens behörighet, utgör en nödvändig del av kommissionens bedömning av om stöd till fiskerisektorn — såsom de som här är i fråga — är förenliga med den gemensamma marknaden.

31 Det framgår nämligen av artikel 42 första stycket i fördraget — i vilken det föreskrivs att jordbrukspolitiken har företräde framför fördragets mål på konkurrensområdet — att en eventuell tillämpning på jordbruksområdet av fördragets regler avseende konkurrens kräver att man beaktar den målsättning som anges i artikel 39 i fördraget, det vill säga målsättningen för den gemensamma jordbrukspolitiken (se domstolens dom av den 5 oktober 1994, Tyskland mot rådet, C-280/93, Rec. s. I-4973).

32 Inom fiskerisektorn omfattar den gemensamma politiken för övrigt bestämmelser avseende den gemensamma marknadens funktion och utveckling (se artikel 38.4 i fördraget). Om kommissionen inte skulle beakta dessa skulle den riskera att allvarligt skada den ändamålsenliga verkan av denna gemensamma politik.

33 Av detta följer att kommissionen, då den bedömer om ett stöd till fiskerisektorn är förenligt med den gemensamma marknaden, skall beakta de krav som följer av den gemensamma politiken inom den sektorn, vilka rent faktiskt motsvarar de krav som följer av den gemensamma marknaden.

34 Svaret på den första frågan blir således att kommissionen, under utövande av sin behörighet enligt artiklarna 92 och 93 i fördraget, hade rätt att anta de riktlinjer i vilka det föreskrivs att de kriterier som är tillämpliga i fråga om den gemensamma fiskeripolitiken skall följas, utöver de kriterier som uteslutande avser konkurrenspolitiken, även om rådet inte uttryckligen har gett kommissionen en sådan befogenhet.

Den andra frågan

35 Det skall påpekas att denna fråga i sin tur kan indelas i två delfrågor, varav den första syftar till att få utrett huruvida riktlinjerna har en tvingande verkan och den andra syftar till att avgöra på vilka båtar bestämmelserna i riktlinjerna är tillämpliga.

36 I fråga om den första delfrågan skall det påpekas att kommissionen, i enlighet med lydelsen av artikel 93.1 i fördraget, i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande skall granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag på vilka åtgärder som bör vidtas med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den gemensamma marknadens funktion. Denna

bestämmelse innebär således en skyldighet för kommissionen och medlemsstaterna, som varken kommissionen eller medlemsstaterna kan undandra sig, att samarbeta fast och regelbundet, på obestämd tid alltefter den ena partens ensidiga önskan (se dom av den 29 juni 1995, Spanien mot kommissionen, C-135/93, Rec. s. I-1651).

37 I detta avseende finns det anledning att påpeka att riktlinjerna är grundade på artikel 93.1 i fördraget och således omfattas av denna skyldighet att samarbeta fast och regelbundet, som varken kommissionen eller medlemsstaterna kan undandra sig. För övrigt följer dessa riktlinjer — i alla fall avseende förhållandet mellan kommissionen och Konungariket Nederländerna — just den anda av fast och regelbundet samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna som föreskrivs i nämnda artikel i fördraget.

38 För det första utgör dessa riktlinjer — som inte är de, som först var tillämpliga på det här avsedda området — en uppdatering av tidigare riktlinjer och ingår således som en del av en fast och regelbunden kontroll av fiskerisektorn.

39 För det andra har denna kontroll, trots att kommissionen har bibehållit den ledande rollen, genomförts i samarbete med medlemsstaterna. Dessa har först rådfrågats — vilket avseende den nederländska regeringen gjordes genom skrivelser av den 30 mars och 6 maj 1988 — i fråga om förslaget till riktlinjer och därefter har kommissionen, i ett brev av den 30 november 1988 ställt till den nederländska regeringen, angett att den beaktat medlemsstaternas anmärkningar då den antog den definitiva rättsakten.

40 För det tredje framgår det av det sistnämnda brevet att samarbetsandan mellan kommissionen och medlemsstaterna bestod under hela den tid då dessa riktlinjer

gällde. Kommissionen anmodade nämligen i detta brev den nederländska regeringen att garantera att de villkor som fastslagits i riktlinjerna skulle komma att följas avseende allt stöd inom denna sektor. Till svar på detta bekräftade den nederländska regeringen, genom en skrivelse av den 31 januari 1989, för kommissionen att det stöd som beviljats till fiskerisektorn överensstämde med riktlinjerna (punkt 13 i denna dom). Då den nederländska regeringen bekräftade detta tillämpade den det nationella stödsystemet, vilket således skall anses vara det som åsyftades med den nämnda bekräftelsen.

41 I fråga om behandlingen av stöd inom fiskerisektorn framgår det således av akten att kommissionen och den nederländska regeringen, i enlighet med artikel 93.1 i fördraget, har inrättat en ram för samarbetet som varken den ena eller den andra ensidigt kunde dra sig ur.

42 För övrigt skall det påpekas att domstolen, i domen av den 24 mars 1993, CIRFS m. fl. mot kommissionen (C-313/90, Rec. s. I-1125, punkt 35), ansåg att en "disciplin" av samma rättsliga natur som riktlinjerna, vars bestämmelser godtagits av medlemsstaterna, hade en tvingande verkan.

43 I förevarande fall godkände kommissionen ändringarna av det nationella stödsystemet endast till den del det stöd som beviljades av den nederländska regeringen till byggande av fiskebåtar följde riktlinjerna. Under dessa omständigheter har denna regering genom att genomföra ändringarna godtagit de bestämmelser som anges i riktlinjerna. Följaktligen har riktlinjerna, i enlighet med den ovan nämnda domen i målet CIRFS m. fl. mot kommissionen, en tvingande verkan i förhållande till den medlemsstaten.

44 Det följer således dels av den samarbetsskyldighet som artikel 93.1 i fördraget innebär, dels av godtagandet av de regler som framgår av riktlinjerna att en medlemsstat som Konungariket Nederländerna är skyldig att tillämpa riktlinjerna när den fattar ett beslut i fråga om en ansökan om stöd för byggande av en båt avsedd för fiske.

45 Avseende den andra delfrågan av den andra frågan skall det först påpekas att riktlinjerna — vilket framgår av punkterna 14 och 3 i denna dom — är tillämpliga på stöd för byggande av fiskebåtar avsedda för "gemenskapens flotta" och att det med den gemensamma politiken, som riktlinjerna tillförsäkrar efterlevnaden av, eftersträvas en omstrukturering av "gemenskapens flottor".

46 Det skall således härefter undersökas om en sådan båt som den det här är fråga om skall anses vara avsedd att ingå i en av gemenskapens flottor.

47 I detta avseende beror, som generaladvokaten har angett i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, tillämpningen av bestämmelserna avseende den gemensamma politiken för gemenskapens flottor nämligen på vilken flagg fartyget för. Det är därför som ett fartyg som för en av medlemsstaternas flagg hela tiden äger tillträde till gemenskapens fiskeresurser, såväl i de vatten som hör under gemenskapens medlemsstaters suveränitet eller jurisdiktion som i de vatten som omfattas av den externa fiskeripolitiken, och det utgör även föremål för de kontrollåtgärder som föreskrivs i regleringen avseende den gemensamma politiken.

48 Av detta följer att ett fartyg som för en medlemsstats flagg skall anses ingå i en av gemenskapens flottor oberoende av var någonstans den bedriver fiske.

49 Den andra frågan i sin helhet skall således besvaras så, att en medlemsstat som Konungariket Nederländerna, som är skyldig att samarbeta i enlighet med artikel 93.1 i fördraget och som har godtagit de bestämmelser som anges i riktlinjerna, är skyldig att tillämpa dessa bestämmelser då den fattar ett beslut avseende en ansökan om stöd för byggande av en fiskebåt som är avsedd att ingå i en av gemenskapens flottor, oberoende av var någonstans båten bedriver fiske.

Rättegångskostnader

50 De kostnader som har förorsakats den nederländska och den franska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 1 november 1994 förts vidare av Nederlandse Raad van State — följande dom:

1) Kommissionen hade, under utövande av sin behörighet enligt artiklarna 92 och 93 i EEG-fördraget, rätt att anta riktlinjer för granskning av nationellt

stöd inom fiskerisektorn (88/C 313/09), i vilka det föreskrivs att de kriterier som är tillämpliga i fråga om den gemensamma fiskeripolitiken skall följas, utöver de kriterier som uteslutande avser konkurrenspolitiken, även om rådet inte uttryckligen har gett kommissionen en sådan befogenhet.

2) **En medlemsstat som Konungariket Nederländerna, som är skyldig att samarbeta i enlighet med artikel 93.1 i fördraget och som har godtagit de bestämmelser som anges i riktlinjerna, är skyldig att tillämpa dessa bestämmelser då den fattar ett beslut avseende en ansökan om stöd för byggande av en fiskebåt som är avsedd att ingå i en av gemenskapens flottor, oberoende av var någonstans båten bedriver fiske.**

Rodríguez Iglesias Mancini Murray Sevón

Kakouris Kapteyn Gulmann Edward

Puissochet Hirsch Wathelet

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 oktober 1996.

R. Grass

Justitiesekreterare

G. C. Rodríguez Iglesias

Ordförande